

Õiguskantsler

Pärnu Linnavalitsus
linnaavalitsus@parnu.ee

Teie nr

Meie 07.09.2023 nr 7-5/231171/2304568

Selgitustaotlusele ja märgukirjale vastamine

Lugupeetud linnapea

Õiguskantsleril paluti kontrollida, kas Pärnu linn on järginud pöördumisele vastamisel hea halduse tava. Avaldajad küsisid 6. juunil 2023 Pärnu Linnavalitsusele saadetud kirjas Pärnus Papli tn 8 kinnistul asuva eraparkla rajamise ja tegutsemise aluste kohta ning palusid algatada järelevalvemenetluse. Linn vastas avaldajatele 14. juulil, kuid avaldajate hinnangul ei saanud nad enda küsimustele sisulisi vastuseid.

Leian, et Pärnu Linnavalitsus ei ole avaldajatele vastates toiminud õiguspäraselt ega kooskõlas hea halduse tavaga. Linnavalitsus on vastamisega viivitanud ning andnud avaldajatele ilmselgelt ebapiisava vastuse.

Isiku pöördumisele tuleb vastata korrektselt ja õigeaegselt. Õigusaktides ettenähtud tähtaegade järgimine on üks osa hea halduse tavast, millest avaliku võimu organ peab oma tegevuses lähtuma (Riigikohtu 21.01.2009 otsus nr [3-3-1-88-08](#), p 11).

Avaldajate pöördumist saab käsitada selgitustaotlusena ja märgukirjana. Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamisel tuleb järgida [märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse](#) (MSVS) sätteid. Märgukirjale ja selgitustaotlusele peab vastama kirjalikult või kokkuleppel muul viisil viivitamatult, kuid hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul alates pöördumise registreerimisest (MSVS § 5 lg 8 lause 1, § 6). Märgukirjas esitatud seisukoha või ettepaneku mitteametamisest tuleb selgitada vastuses arvestamata jätmise põhjust. Selgitustaotlusele vastamisel antakse isikule taotluses soovitud teave või õigusala selgitus või põhjendatakse selle andmisest keeldumist (MSVS § 5 lg 8 laused 2 ja 3).

Praegusel juhul ei vastanud linnavalitsus avaldajatele 30 kalendripäeva jooksul, kuna vastus saadeti 14. juulil 2023. Linnavalitsuse vastusest ei leia selgitusi selle kohta, millisel õiguslikul alusel Papli tn 8 avalikult ligipääsetav parkla rajati ja mille alusel seda kasutatakse ning millised on kohaliku omavalitsuse võimalused selle üle järelevalvet teha. Avaldajad ei küsinud ehitise rajamise aluse kohta, vaid avalikult ligipääsetava tasulise parkla rajamise ja kasutamise aluse kohta. Sellele küsimusele ei ole vastust antud.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Ebapiisav on ka põhjendus, miks linn ei alusta järelevalvet. Kui märgukirjas esitatud seisukohta või ettepanekut ei arvestata, tuleb vastuses põhjendada, miks seda pole tehtud (MSVS § 5 lg 8 lause 2).

Ehitusjärelevalvet tehakse [ehitusseadustikus](#) (EhS) ja [korrakaitseaduses](#) (KorS) sätestatud korras. Seejuures on kohalikul omavalitsusel avar kaalumisruum otsustada järelevalvemenetluse algatamise ja kohaldatavate järelevalvemeetmete üle. Kaalutusõiguse teostamisel peab riikliku järelevalve teostaja võtma arvesse proportsionaalsuse ja otstarbekuse põhimõtteid (KorS §-d 7 ja 8). Linn peab nii järelevalvemeetme kohaldamise kui kohaldamata jätmise otsustama kaalutusvigadeta ja mõistliku aja jooksul. Palun jälgige, et linnavalitsus lahendaks isikute pöördumised nõuetekohaselt.

Lisaks selgitan eraparklate rajamise ja kasutamisse puutuvat. Eraparklate ehituslike nõuete osas on selgitusi antud õiguskantsleri 19.05.2016 aasta [seisukohas](#), kuid kordan siin olulisema üle.

EhS-i ehitisi ja ehitamist puudutav säte käsitleb ka avalikkusele ligipääsetavaid erateid (EhS § 91 lg 1). Need on teed, mis ei ole ei riigiteed ega kohalikud teed, kuid on tee omaniku poolt määratud funktsioonilt suunatud avalikuks kasutamiseks. Sellised teed võivad olla näiteks kaubanduskeskuste juures asuvad parklad, aga ka parklad, kuhu inimesed saavad oma sõiduki jätta.

EhS-i lisa 1 esitatud tabelist nähtub, et ehitusluba on nõutav muu hulgas ka avalikkusele ligipääsetava eraparkla rajamiseks, ümberehitamiseks või laiendamiseks. Eraparkla ehitusloa saamise eeldus on üldjuhul see, et koostatakse projekteerimistingimustele vastav ehitusprojekt (EhS § 99 lg 1). Linn või vald saab projekteerimistingimustes seada parklale ehituslikud, kujunduslikud, heakorras- ja liikluse korraldamise vajadusest lähtuvad nõudmised (EhS § 26 lg 4) ning peab arvestama kavandatava parkla asukohas väljakujunenud keskkonda ja hoonestuslaadi, üldplaneeringus määratud tingimusi, samuti muinsuskaitse eritingimusi (EhS § 26 lg 3).

Era- ja avalik huvi peavad olema tasakaalus. Parkla rajamine on kahtlemata kinnistu omaniku huvides, et teenida tühjana seisva kinnistu parklana kasutamise eest tulu. Arvestada tuleb aga ka vahetute naabrite erahuviga, samas laiemalt avaliku huviga, mis väljendub piirkonna liiklusohutuses ja parklasse sisenemise ja väljumisega kaasnevas liikluskorralduses ning linnapildi ja õhu puhtuses, mida parklast lähtuv prügi, tolm, heitgaasid ja müra reostada võivad. Samuti tuleb silmas pidada, et parkimiseks mõeldud ala oleks turvaline nii sõidukite kui jalakäijate jaoks. See tähendab näiteks, et pinnakattes ei oleks ohtlikke auke ning liigne sadevesi ei koguneks parkimisalale.

Eristada tuleb ajutisi parklaid, mis on rajatud lühemaks kui viieaastaseks kasutamiseks (EhS § 3 lg 4, § 40 lg 2 p 5). [Planeerimisseaduse](#) § 125 lõike 4 järgi ei pea ajutise ehitise püstitamisel detailplaneeringut olema. Võib juhtuda, et parkla rajatakse mõnele tühjaks jäänud kinnistule üksnes ajutiselt, näiteks selleks ajaks, mil uute hoonete detailplaneeringu menetlus alles kestab. EhS-i kohaselt peab parklat rajada sooviv isik ka ajutise parkla jaoks siiski taotlema projekteerimistingimusi ja saada ehitusloa. EhS § 12 lõike 2 kohaselt peavad kõik rajatavad ehitised olema kooskõlas ehitise asukohaga seonduvate kitsenduste ja planeeringuga. Ehitusseadustik ei näe ette erandit, et ajutine ehitis võiks mitte olla kooskõlas planeeringuga.

Isegi kui tegemist ei ole EhS-i alusel rajatud parklaga, tuleb kohalikul omavalitsusel oma heakorraeeskirja kaudu suunata seda, et parkimiseks ettenähtud alad vastaksid elementaarsetele kasutusnõuetele. Pärnu linna [heakorraeeskiri](#) näeb muu hulgas ette, et heakorra tagamiseks tuleb

kinnistu omanikul vältida kinnistult prahi, tolmu ja muu sarnase lendumist kõrvalkinnistutele (heakorraeeskirja § 3 lg 1 p 1). See säte kehtib ka nende kinnistute kohta, mida kasutatakse parklana.

Ka eraparkla ehitamisel ja korrashoiul tuleb järgida head tava (EhS § 7) ning tagada, et parkla ise ja selle kasutamine ei põhjustaks ohtu inimesele, varale või keskkonnale (EhS § 8, § 11 lg 1, § 19 lg 1 p 4, § 97 lg 1).

Palun Teil vastata avaldajate 6. juunil 2023 saadetud kirjale ning anda nende küsimusele ja märgukirjale sisulised selgitused ja põhjendused. Koopia vastusest saatke palun ka õiguskantslerile.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Ivika Nõukas 693 8418
Ivika.Noukas@oiguskantsler.ee